Elektronicznie podpisany przez:
Marcin Kraśkiewicz
dnia 25 czerwca 2025 r.

UCHWAŁA NR XV/68/25
RADY GMINY OPORÓW

z dnia 25 czerwca 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r, poz. 1465 ze zmianami), oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2024r, poz. 1673), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Oporów.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XIII/54/25 Rady Gminy Oporów z dnia 25 kwietnia 2025r w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marcin Kraśkiewicz

Załącznik do uchwały Nr XV/68/25

Rady Gminy Oporów

z dnia 25 czerwca 2025 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030

1. WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi dla rodziny oraz jej członków poważne zagrożenie. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie członkowie stanowią dla siebie oparcie. W rodzinie dysfunkcyjnej, w której występują napięcia dochodzi do sytuacji, które nierzadko mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowia i życia osób ją tworzących. Krzywdzeni obawiają się ujawniać problem, gdyż nie chcą jego nasilenia i przykrych konsekwencji dla rodziny. Zjawisko, ze względu na swoją złożoność jest problemem interdyscyplinarnym i wymaga stałej, zmożonej współpracy wielu instytucji i organizacji, zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy. Każdy ma prawo czuć się bowiem w swoim domu bezpiecznie i nic nie jest w stanie usprawiedliwić przemocy w żadnej postaci. Nikt nie powinien pozostawać obojętny będąc świadkiem przemocy. Konieczne jest więc uświadamianie społeczeństwu odpowiedzialności za zdrowie i życie osób, które znajdują się w naszym otoczeniu i są dotknięte tym problemem. Polityka prorodzinna powinna skupiać się na zagwarantowaniu swoim obywatelom życia w optymalnych i bezpiecznych warunkach oraz zapobieganiu sytuacjom, w których to bezpieczeństwo mogłoby zostać zagrożone, np. poprzez akty przemocy. Szczególną ochroną powinny zostać objęte dzieci, które uwikłane w problem przemocy domowej odczuwają jej skutki przez całe życie. Będąc świadkami lub osobami bezpośrednio doświadczającymi różnych form agresji, uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych jest przemoc. Dziedziczenie takiego wzorca ma wpływ na budowanie relacji w dorosłym życiu. Dzieci od najmłodszych lat powinny uczyć się od najbliższych szacunku do innych, wrażliwości i asertywności. Gdy jednak obserwują w relacjach najbliższych napięcie, konflikty, agresję, złość i są świadkami awantur, rękoczynów, nie ma szans na właściwą socjalizację. Wręcz przeciwnie, tworzy zniekształcony obraz interakcji międzyludzkich. Nowelizacja ustawy o przemocy domowej z 2023 roku znacznie zmieniła terminologię dotyczącą zjawiska przemocy. Termin „przemoc w rodzinie" zastąpiono „przemocą domową", „ofiarę" zmieniono na „osobę doznającą przemocy domowej", natomiast pojęcie „sprawcy" obecnie jest zastąpione pojęciem „osoby stosującej przemoc domową". Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz.1283 ze zm.) przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia Podpisany

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, c)powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy rozumie się:

a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,

c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,

d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletniego - wobec których jest stosowana przemoc domowa. Należy także zauważyć, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów prawa, przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej, co wcześniej nie było jednoznacznie określone w Ustawie. Natomiast osoba stosująca przemoc to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, określonych w ustawie jako osoby doświadczające takiej przemocy. Dodatkowo przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz.1673) rozszerzają krąg osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Według specjalistów Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia" wyróżniamy następujące formy przemocy:

1. PSYCHICZNA/EMOCJONALNA, która jest podstawą wszelkich form przemocy. Polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowania nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły. Skutkami tej formy przemocy są: zniszczenie poczucia mocy sprawczej, poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp

2. FIZYCZNA, która polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp. Skutkami tej formy przemocy są: bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.

3. SEKSUALNA - dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas przymus jako na bezpośrednie użycie siły lub emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania. Np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści o charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp. Skutkami tej formy przemocy są: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci osoby stosującej przemoc.

4. EKONOMICZNA - dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby m.in.: uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszanie pracy nieodpłatnej, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczanie dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganiu, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia itp. Skutkami tej formy przemocy są m.in.: całkowita zależność finansowa, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa.

5. ZANIEDBANIE - dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega na m.in.:. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp. Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko, by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a wiec początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc i nie przerwie cyklu przemocy to rozpocznie się on na nowo.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary. Wskazane wyżej fazy cyklu przemocy powtarzają się. Trwają niejednokrotnie przez wiele lat. Cechą charakterystyczną jest fakt, że przemoc w każdym z następnych cykli jest jeszcze gwałtowniejsza, przy czym zwykle skracają się fazy „miodowego miesiąca", po pewnym czasie faza ta zupełnie znika i pozostają tylko dwie. Osobami doznającymi przemocy są również dzieci, które bezpośrednio doświadczają aktów przemocy lub pośrednio, będąc naocznymi świadkami krzywdzenia osób w ich otoczeniu. Proces socjalizacji w rodzinie dysfunkcyjnej przebiega według takich samych reguł jak w rodzinie, w której zachowane są prawidłowe wzorce. W dziecku może się kształtować niewłaściwy obraz zachowań w sensie fizycznym oraz psychicznym. W procesie poznawczym, który jest ściśle związany z rozwojem fizycznym – dziecko przyjmuje wzorce postępowania swoich najbliższych, które może prezentować w dorosłym życiu. Stosowanie przemocy stanowi tzw. przekaz międzypokoleniowy.

U osób poddawanych długotrwałej przemocy można wyodrębnić pewien zespół cech charakterystycznych: - niska samoocena - bierne mechanizmy radzenia sobie - wysoka zależność od partnerów - niepokój i depresja -

izolacja społeczna - zinternalizowane poczucie winy - podporządkowanie się - ambiwalentne poczucie lojalności – ofiara często chce zatrzymać przemoc, ale jednocześnie chce utrzymać relację ze sprawcą - zniekształcone atrybucje – irracjonalne sposoby wyjaśnienia zachowań sprawcy - nadużywanie alkoholu i narkotyków - choroby związane ze stresem. Mając na uwadze powyższe, każdy z nas może stwierdzić, że w sposób bezpośredni lub pośredni albo doświadczył takich form przemocy, albo był przynajmniej ich świadkiem. W mniejszych społecznościach nadal dominuje pogląd, według którego przemoc domowa jest wewnętrzną sprawą rodziny i osoby trzecie nie powinny w to ingerować. Niestety, takie myślenie i bierność społeczna może skutkować nieodwracalnymi konsekwencjami, zarówno dla osób doznających przemocy, jak i ją stosujących.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną często towarzyszy innym problemom społecznym, dlatego ich rozwiązywanie powinno mieć charakter interdyscyplinarny i konieczne jest, by były w to zaangażowane wszystkie służby, organizacje i instytucje, w zainteresowaniach znajduje się rodzina i jej poszczególni członkowie. Każda z nich ma bowiem do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zespolenie zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia dobrej i co najważniejsze skutecznej strategii wsparcia oraz podniesienia efektywności udzielanej pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej(tj: Dz.U. z 2024, poz. 1673), do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Stworzenie niniejszego dokumentu jest swoistym wypełnieniem założeń ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj: Dz.U. z 2024, poz. 1673), pozwala jednocześnie dokonać analizy problemu przemocy domowej oraz prezentuje konkretne sposoby przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą mieszkańcy Gminy Oporów. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025 –2030 w swoim zamierzeniu ma być lokalną strategią zmierzenia się z problemem przemocy domowej i ma dotyczyć wszystkich mieszkańców, ponieważ obejmie zarówno działania profilaktyczne, zaradcze jak i minimalizujące negatywne skutki tego zjawiska. Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn.),

·Ustawę z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tj Dz.U z 2024, poz. 1465 ze zm.),

Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.),

Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.)

Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj Dz.U. z 2023 r., poz.1939 ze zm.)

Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2024, poz. 750 z późn. zm.), Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj .Dz. U. z 2023 r. poz.2809 z późn. zm.),

Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tj Dz. U. 2024, poz. 17 z późn. zm.),

Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj Dz. U. z 2025 r. poz. 46)

Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (tj . Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn.),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U z 2023 r. poz. 1870).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

1. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (Uchwała nr 205 rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r, M.P. z 2023r, poz. 1232)

2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2024-2030

3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oporów na lata 2021-2026.

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Oporów na rok 2025

2. **Diagnoza przemocy domowej w Gminie Oporów**

2.1. Charakterystyka Gminy Oporów

Gmina Oporów to gmina wiejska położona w powiecie kutnowskim, w województwie łódzkim. Zajmuje obszar 67,85 km², z czego 88% stanowią użytki rolne, a 6% użytki leśne. Pod względem administracyjnym gmina dzieli się na 24 sołectwa obejmujące 40 miejscowości.

W 2024 roku liczba mieszkańców Gminy Oporów (stan na dzień 31.12.2024 r.) zameldowanych na pobyt stały wynosiła 2423 osób; w 2023 roku - 2463 osób, w 2022r. –2474 osoby. W ostatnich latach maleje liczba urodzeń i zgonów.

Rok	**2022**	**2023**	**2024**
Urodzenia	24	19	22
zgony	30	29	26

Źródło: dane USC w Oporowie

Poniżej przedstawiona jest statystyka mieszkańców Gminy Oporów według płci i wieku:

Kobiety	**2022**	**2023**	**2024**
0-17	236	228	224
18-60	759	754	727
Pow.65lat	260	255	261
Razem	1255	1237	1212

Źródło: dane USC w Oporowie

Mężczyźni	**2022**	**2023**	**2024**
0-17	231	229	227
18-65	807	816	798
Pow.65lat	181	181	186
Razem	1219	1226	1211

Źródło: dane USC w Oporowie

W Gminie Oporów funkcjonują kluczowe instytucje publiczne, które zapewniają obsługę administracyjną i wsparcie dla mieszkańców. Do najważniejszych z nich należą: Urząd Gminy Oporów Odpowiada za zarządzanie sprawami lokalnymi, w tym obsługę mieszkańców, geodezję, gospodarkę komunalną, drogownictwo, oświatę i sport. Siedziba urzędu mieści się pod adresem: Oporów 25, 99-322 Oporów. Godziny otwarcia: od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 – 15:30. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie **:**Świadczy pomoc społeczną dla mieszkańców gminy, oferując wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych. Gminna Komisja Rozwiazywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy Oporów oraz Punkt Konsultacyjno-informacyjny , czynny w 1 poniedziałek każdego m-ca w godz. 12,30-15,00. Ponadto, w gminie działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), które dbają o bezpieczeństwo mieszkańców i angażują się w lokalne inicjatywy.

Bezrobocie jest jednym z problemów społecznych, który znacznie dotyka naszej gminy. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie wynika, że na dzień 31.12.2024 r. z obszaru gminy Oporów zarejestrowane w w/w urzędzie były ogółem 81 osób (w tym 41 kobiet). Bezrobotne z prawem do zasiłku było 15 osób. Dla porównania rok 2023 wcześniej zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Oporów było ogółem 82 osób (w tym 46 kobiet), a bezrobotnych z prawem do zasiłku ogółem 8 osób. Natomiast w roku 2022r zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Oporów było ogółem 69 osób (w tym kobiet 35), a bezrobotnych z prawem do zasiłku ogółem 4 osoby. Bezrobocie powoduje problemy finansowe, trudną sytuację materialną w rodzinach, co często jest źródłem wielu napięć, które często powodują złość, agresję i przemoc.

Poniżej przedstawiono tabelę powodów korzystania z pomocy społecznej w latach ubiegłych:

Lp.	**Powody korzystania z pomocy społecznej**	**Rok 2022**		**Rok 2023**		**Rok 2024**	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	ubóstwo	35	53	30	56	28	52
2	bezdomność	2	2	0	0	0	0
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	24	5	24	3	16
4	bezrobocie	23	49	23	65	21	59
5	niepełnosprawność	25	36	28	48	26	38
6	Długotrwała lub ciężka choroba	24	53	17	36	17	26
7	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0	0	0	0	0	0
8	Przemoc w rodzinie	1	6	1	5	0	0
9	alkoholizm	1	1	0	0	0	0
10	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	3	10	1	1
11	Zdarzenia losowe	20	56	0	0	0	0
12	Sytuacja kryzysowa	1	1	1	1	1	1

Źródło: dane GOPS w Oporowie

2.2. Analiza danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w Gminie Oporów

Zobrazowanie skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Oporów oparte zostało o statystykę dotyczącą przede wszystkim spraw związanych z procedurą „Niebieskie Karty", jak również interwencji podjętych przez Policję.

Tabela nr 1 — Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty" w latach 2022-2024

	2022	**2023**	**2024**
Pomoc społeczna	0	0	2
Policja	2	5	4
oświata	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
razem	2	5	6

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny

Z powyższej tabeli wynika, że w 2023 roku w porównaniu do 2024r. i 2022 r. nastąpił wzrost spraw uruchomionych w ramach procedury „Niebieskie Karty" — szczególnie w ramach działań Policji, co zasadniczo wiąże się z czynnościami podejmowanymi przez funkcjonariuszy w ramach interwencji domowych.

Tabela nr 2 — Liczba procedur NK zakończonych w latach 2022-2024

	2022	**2023**	**2024**
Ustania przemocy w rodzinie/domowej	0	7	0

Brak zasadności podejmowanych działań	0	4	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny

Tabela nr 3 — Dane dotyczące rodzajów stosowanej przemocy, osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc w latach 2022-2024

		2022	2023	2024
Liczba rodzin, w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej		8	13	7
Liczba osób stosujących przemoc domową	ogółem	8	13	8
	Kobiety	0	0	2
	Mężczyźni	8	13	6
Liczba osób doznających przemocy domowej	ogółem	25	31	19
	Kobiety	11	17	7
	mężczyźni	6	0	6
	dzieci	8	14	6
Liczba sporządzonych NK (przez ZI lub Grupę)	Niebieskie Karty C	3	2	6
	Niebieskie Karty D	2	3	5
Rodzaj przemocy	Ekonomiczna			2
	Psychiczna Lub emocjonalna	8	11	11
	fizyczna	5	8	9
	seksualna	1	1	0

Źródło: GOPS w Oporowie

Z powyższej tabeli wynika, iż w roku 2023 nastąpił wzrost liczby rodzin doświadczających przemocy domowej niż w latach ubiegłych.

Tabela nr 4 — Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba udzielonych porad	17	20	16
Liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi	5	5	5
Liczba osób uzależnionych objętych działaniami pomocowymi	22	34	27
Liczba skierowanych osób do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego	0	0	2

Źródło: GKRPA w Oporowie

Skala działań GKRPA w Oporowie utrzymywała się w latach 2022-2024 na podobnym poziomie, z zastrzeżeniem wzrostu liczby osób uzależnionych, które objęto działaniami pomocowymi.

Tabela nr 5 — Działania Komisariatu Policji w Żychlinie w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba wszczętych i prowadzonych postępowań w związku z przemocą domową	**0**	**3**	**0**
Liczba interwencji domowych	**43**	**12**	**13**
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	**2**	**3**	**4**
Liczba wydanych nakazów opuszczenia i zakazów zbliżania się do określonych osób	**0**	**0**	**0**

Źródło: Komisariat Policji w Żychlinie

Skala działań podejmowanych przez Policję spadła w latach 2023-2024, natomiast wzrosła liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu.

2.3.**Działania w Gminie Oporów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej**

Niewątpliwie ważnym ogniwem w realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest Zespół Interdyscyplinarny, który działa w Gminie Oporów i składa się z przedstawicieli: pomocy społecznej, policji, kuratorskiej służby sądowej, służby zdrowia, oświaty, organizacji pozarządowej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy art. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, monitorowanie procedury „Niebieskiej Karty", przekazywanie informacji oraz dokumentacji zgodnie z przepisami ustawy kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2024 r. poz. 1907 ze zm.) .

Działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej roboczych) w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj działania	**Wskaźnik**			**2022**	**2023**	**2024**
Funkcjonowanie Zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych	Liczba Zespołów Interdyscyplinarnych			**1**	**1**	**1**
	Liczba posiedzeń zespołów			**5**	**8**	**6**
	Liczba osób doświadczających przemocy objętych pomocą ZI i GDP	Ogółem		**25**	**31**	**19**
		W tym kobiety	ogółem	**11**	**17**	**7**
			W tym niepełnosprawne	**0**	**0**	**0**
			W tym starsze	**3**	**2**	**2**
		W tym mężczyźni	ogółem	**6**		**6**
			W tym niepełnosprawni	**0**	**0**	**1**
			W tym starsi	**1**	**0**	**3**
		W tym dzieci	ogółem	**8**	**14**	**6**
			W tym niepełnosprawne	**0**	**1**	**0**
	Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych			**8**	**13**	**7**
	Liczba grup			**0**	**2**	**2**
	Liczba posiedzeń grup			**0**	**2**	**11**
	Liczba rodzin objętych pomocą grup			**0**	**5**	**7**

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Oporowie

Liczba rodzin , którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2022-2024

Rodzaj wsparcia	**Wskaźnik**	**2022**	**2023**	**2024**
Pomoc finansowa	Liczba rodzin	**1**	**1**	**0**
	Liczba osób w rodzinach	**6**	**5**	**0**
Inna pomoc (praca socjalna, wsparcie psychologiczne, prawe itd.)	Liczba rodzin	**8**	**13**	**7**
	Liczba osób w rodzinach	**24**	**22**	**19**

Źródło: dane GOPS w Oporowie

Rodziny doświadczające przemocy domowej obejmowane są interdyscyplinarną pomocą. Jeżeli sytuacja socjalna osób i rodzin tego wymaga, w/w są objęci pomocą materialną (pomoc finansowa, rzeczowa). Osoby

doświadczające przemocy mają zaoferowaną pomoc psychologiczną, prawną, poradnictwo. Każdy przypadek jest traktowany indywidualnie. Jeżeli w rodzinie bowiem występuje problem uzależnienia, podejmowane są działania w kierunku podjęcia terapii, leczenia alkoholowego, natomiast jeżeli w danej rodzinie są uczniowie szkół, w działania włączona jest kadra pedagogiczna placówki oświatowej, która podejmuje zintensyfikowane działania na rzecz osób doświadczających przemocy. Pracownicy socjalni i policja monitorują środowiska, dotknięte problemem przemocy. Poprzez systematyczną wymianę informacji możliwe jest dostosowanie działań do zmieniającej się sytuacji. Każdy plan pomocy rodzinie uwzględnia potrzeby osób w kryzysie. Niestety nie zawsze osoby doświadczające przemocy chcą współpracować i działania ze strony grup diagnostyczno-pomocowych utożsamiają z faktycznym wsparciem. Czasami potrzeba wiele czasu, żeby osoby pokrzywdzone miały siłę, by dokonać zmian w swoim życiu i wyjść z kręgu przemocy, dlatego tak ważny jest profesjonalizm kadry pomocowej, która ma do tego motywować w sposób umiejętny i taktowny.

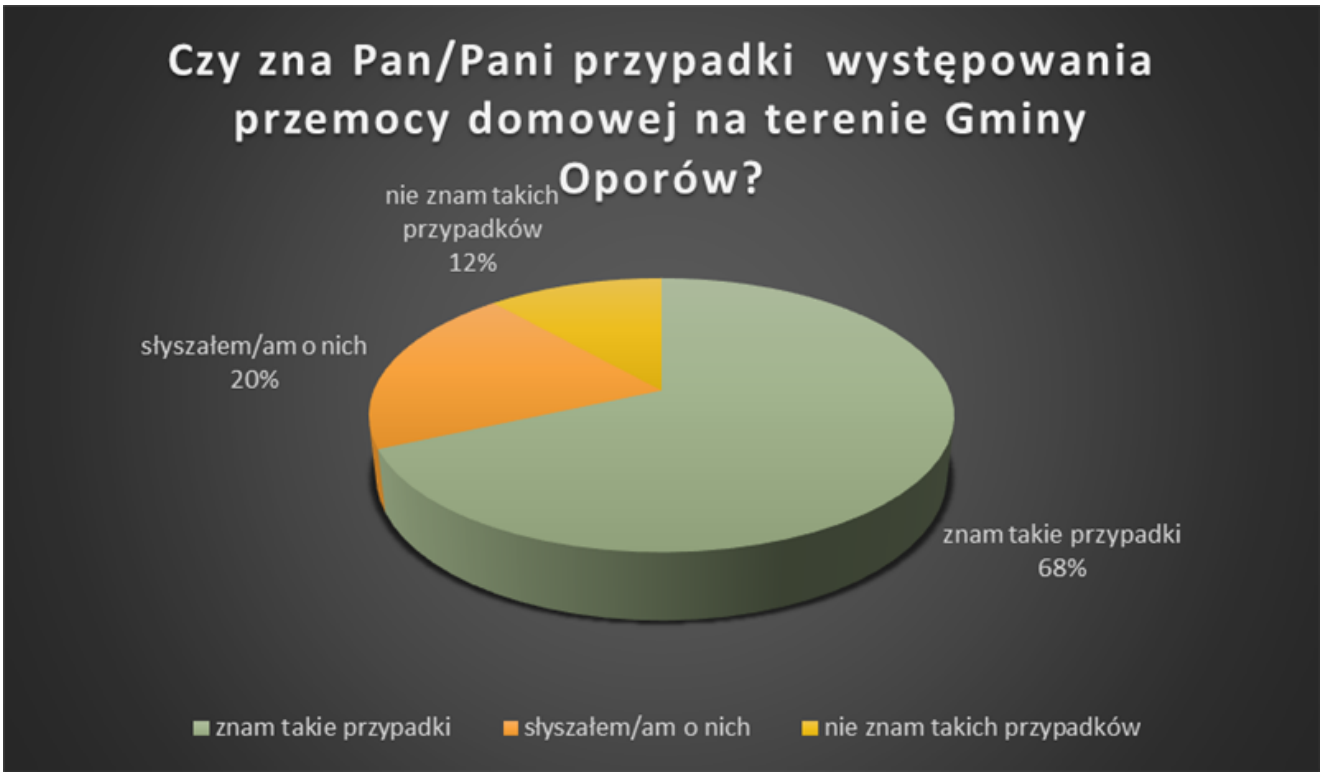
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie jest niezwykle istotna w procesie przeciwdziałania przemocy domowej, ponieważ bardzo często przypadki występowania agresji są związane nadużywaniem alkoholu. Praca z osobą stosującą przemoc, która boryka się z problemem alkoholowym musi zostać poprzedzona leczeniem odwykowym, terapeutycznym, gdyż w inny przypadku późniejsze uczestnictwo w programach dla osób stosujących przemoc nie przyniesie zamierzonych efektów. Ważne jest bowiem wzbudzenie motywacji do zmiany postawy wobec problemu przemocy. Efektem udziału sprawcy przemocy np. w programie korekcyjno-edukacyjnym ma być trwałe zaprzestanie działań przemocowych. Na terenie gminy prowadzona jest także działalność edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna. Zarówno ośrodek pomocy społecznej, policja, jak i placówki oświatowe wtoku swoich działań diagnozują problem przemocy, inicjują działania pomocowe, naprawcze, czasami interwencyjne, a także zapobiegają powstawaniu przejawów przemocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie na swojej stronie internetowej publikuje informatory dot. problemu przemocy, bazy placówek i instytucji pomocowych, a także telefonów interwencyjnych i zaufania dla osób, znajdujących się w kryzysach. Z uwagi na fakt, że problem przemocy domowej jest ściśle powiązany w innymi dysfunkcjami działania profilaktyczne odnoszą się do uzależnień od alkoholu, narkotyków, a także behawioralnych. Szczególnie ważna jest praca nad emocjami, których w obecnej rzeczywistości jest bardzo dużo i niestety nie zawsze ludzie wiedzą jak z tym nadmiarem radzić sobie w sposób konstruktywny, nie raniąc przy tym osób z otoczenia.

Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Oporowie którego celem jest realizacja zadań nałożonych na gminę Ustawą o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W Punkcie prowadzone są zajęcia grupowe i indywidualne polegające na motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia leczenia stacjonarnego w całodobowym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu, udzielaniu wsparcia osobom po zakończeniu leczenia na oddziale Terapii Uzależnień, gromadzeniu informacji o sytuacji osób potrzebującym pomocy, współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Urzędzie Gminy.

2.4 Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych

Na potrzeby tworzenia niniejszego dokumentu zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców oraz pracowników instytucji Gminy Oporów. Celem ankiety było rozpoznanie opinii i wiedzy, dotyczących zjawiska przemocy domowej, a także możliwości uzyskania pomocy, co miało w znacznym stopniu pomóc określić priorytety celów szczegółowych Programu oraz działań, jakie należy podjąć w pierwszej kolejności. W ankiecie wzięły udział łącznie 63 osoby – wśród nich 65% stanowiły kobiety, a 35% mężczyźni. Wiek ankietowanych był następujący: 18-25 lat – 10%, 26-35 lat – 34%, 26-45 lat – 14%, 46-55 lat – 20%, 56-65 lat – 20%, powyżej 65 lat – 2%.

Pod względem wykształcenia to zdecydowana większość ankietowanych ma wykształcenie wyższe – 59%, 18% wykształcenie średnie, 20% - zasadnicze zawodowe, 3% podstawowe.

Źródło: Badania ankietowe na terenie Gminy Oporów

Jak pokazuje powyższy wykres, aż połowa ankietowanych zna przypadki występowania przemocy na terenie Gminy Oporów, co jest wyraźnym sygnałem, że problem ten nie jest marginalny. Tylko 12% ankietowanych deklaruje, że nie zna takich przypadków, a 20% nie słyszało o takich przypadkach.

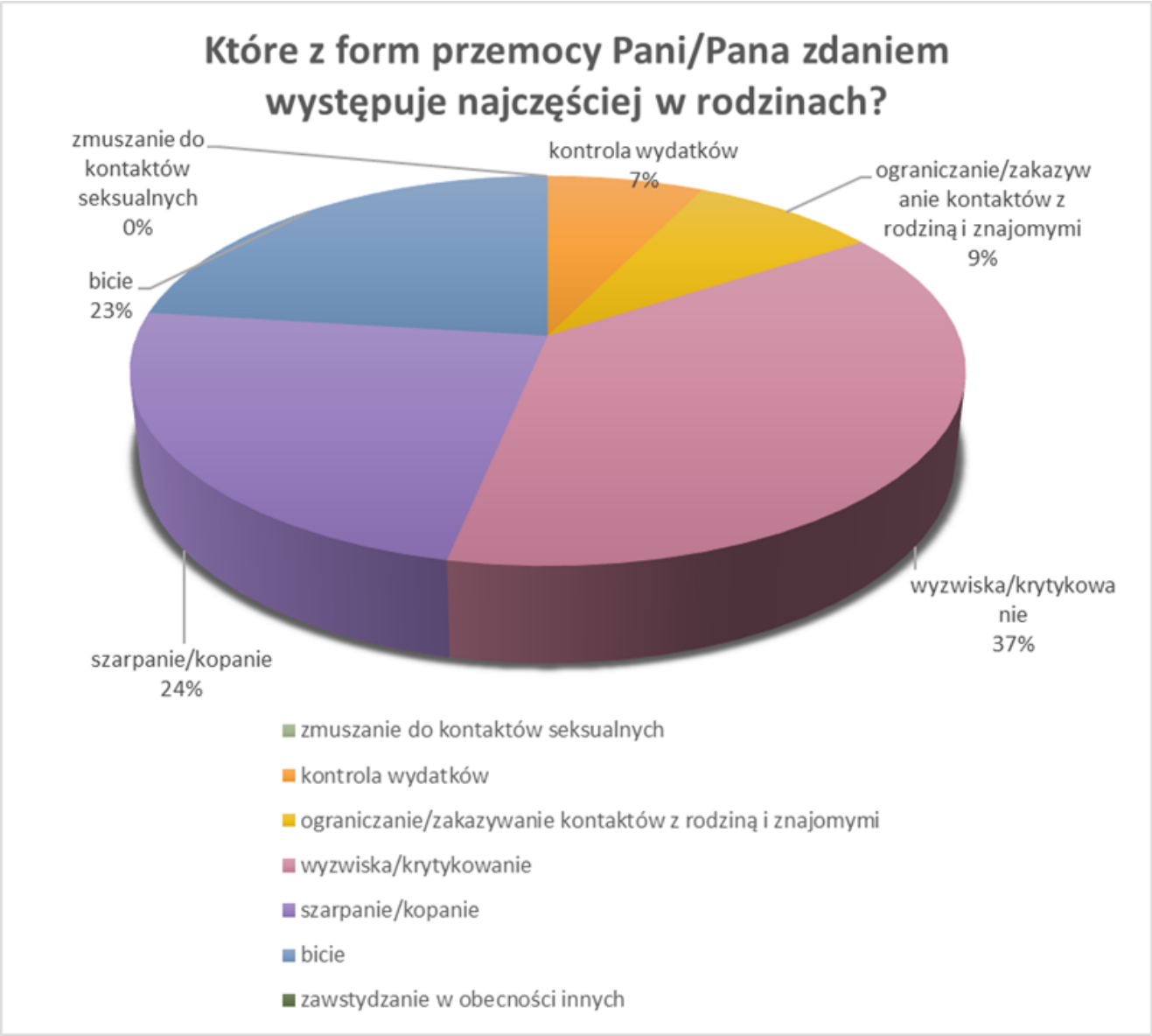
Źródło: Badania ankietowe na terenie Gminy Oporów

Aż 52% ankietowanych nie potrafi określić (wskazali odpowiedź: ”trudno powiedzieć”) jaka jest skala występowania przemocy domowej na terenie gminy Oporów. Tylko 10% twierdzi, że jest niska, 23% - średnia, a 15% - wysoka.

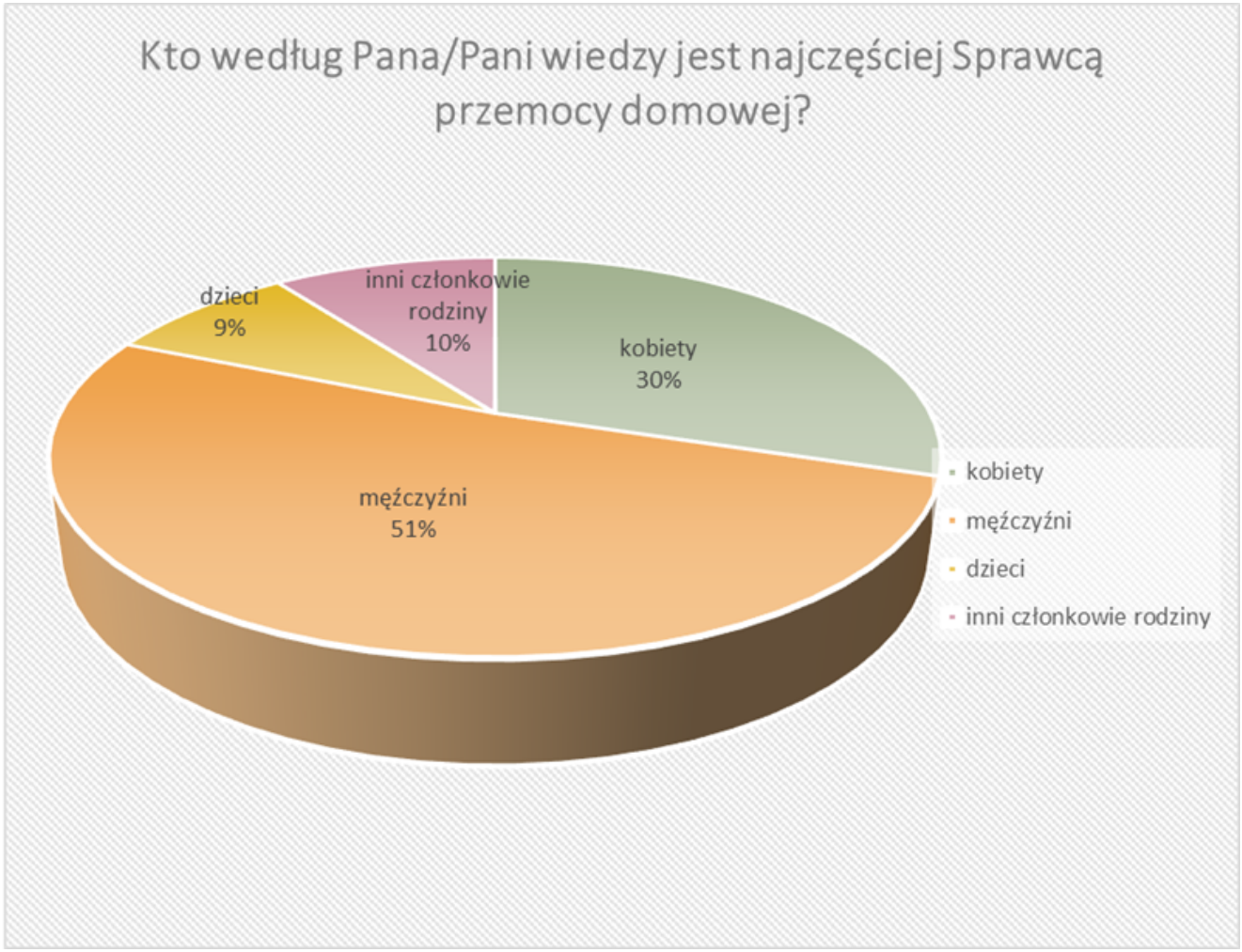
Źródło: Badania ankietowe na terenie Gminy Oporów

Większość odpowiedzi w ankietach wskazuje na to ,że zdaniem ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej są pojawienie się problemów finansowych oraz używki. 17% odpowiedzi wskazuje jako przyczynę doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego, 16% zazdrość, 8% choroba psychiczna i stres/flustracje. Poniekąd ma to odzwierciedlenie danych dotyczących w okoliczności zakładania Niebieskiej Karty , gdyż w zdecydowanej większości sytuacje, które skutkujące podejmowaniem interwencji przez Policję są spowodowane spożywaniem alkoholu przez osobę stosującą przemoc.

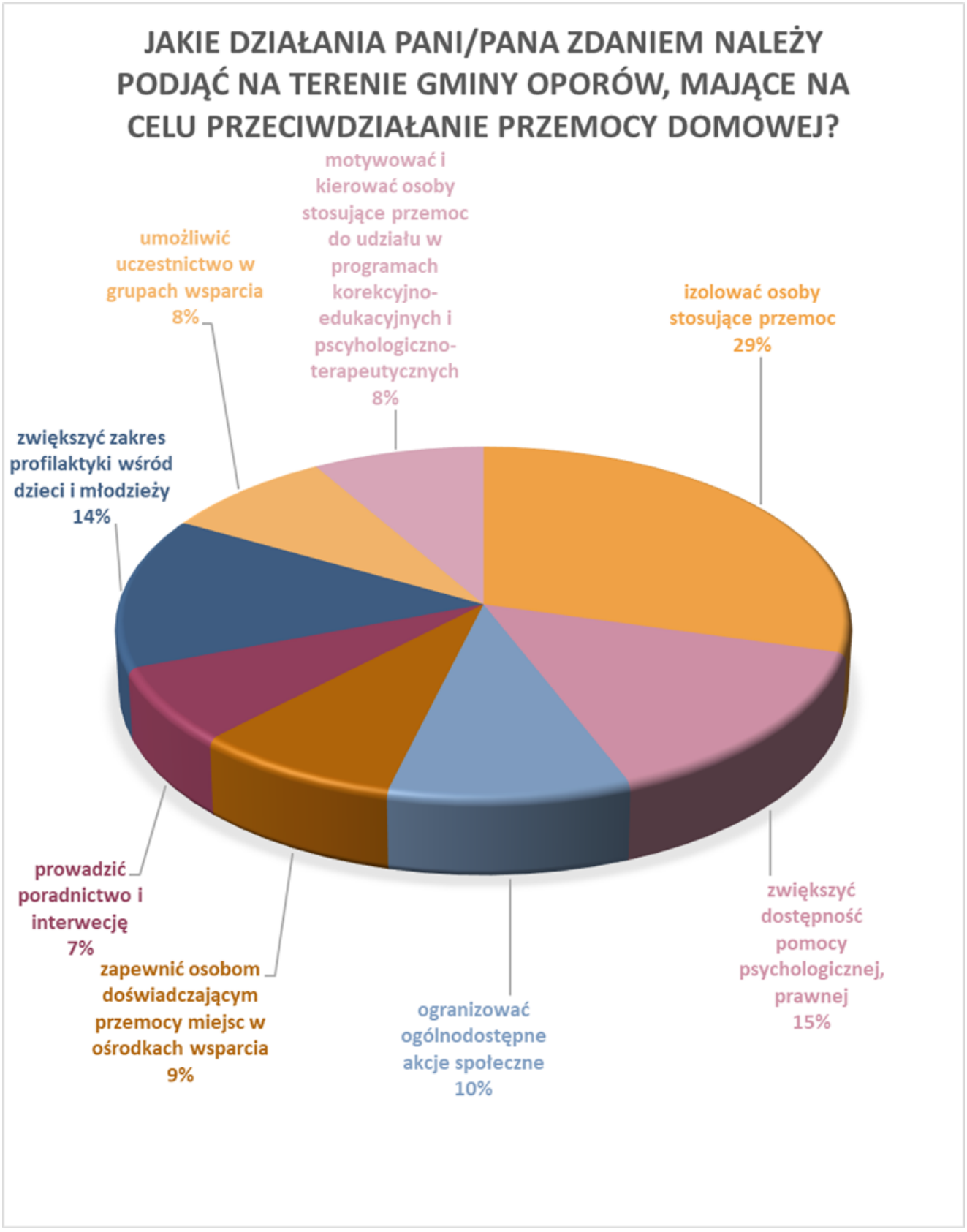
Źródło: badanie ankietowe na terenie Gminy Oporów

Formami przemocy najczęściej wskazywanymi przez ankietowanych są obrażanie poprzez wyzwiska/krytykowane 37%, szarpanie/kopanie – 24%, bicie- 235ograniczanie/zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi – 9%. Dużo rzadziej skazywano na ciągłą kontrolę wydatków – 75.

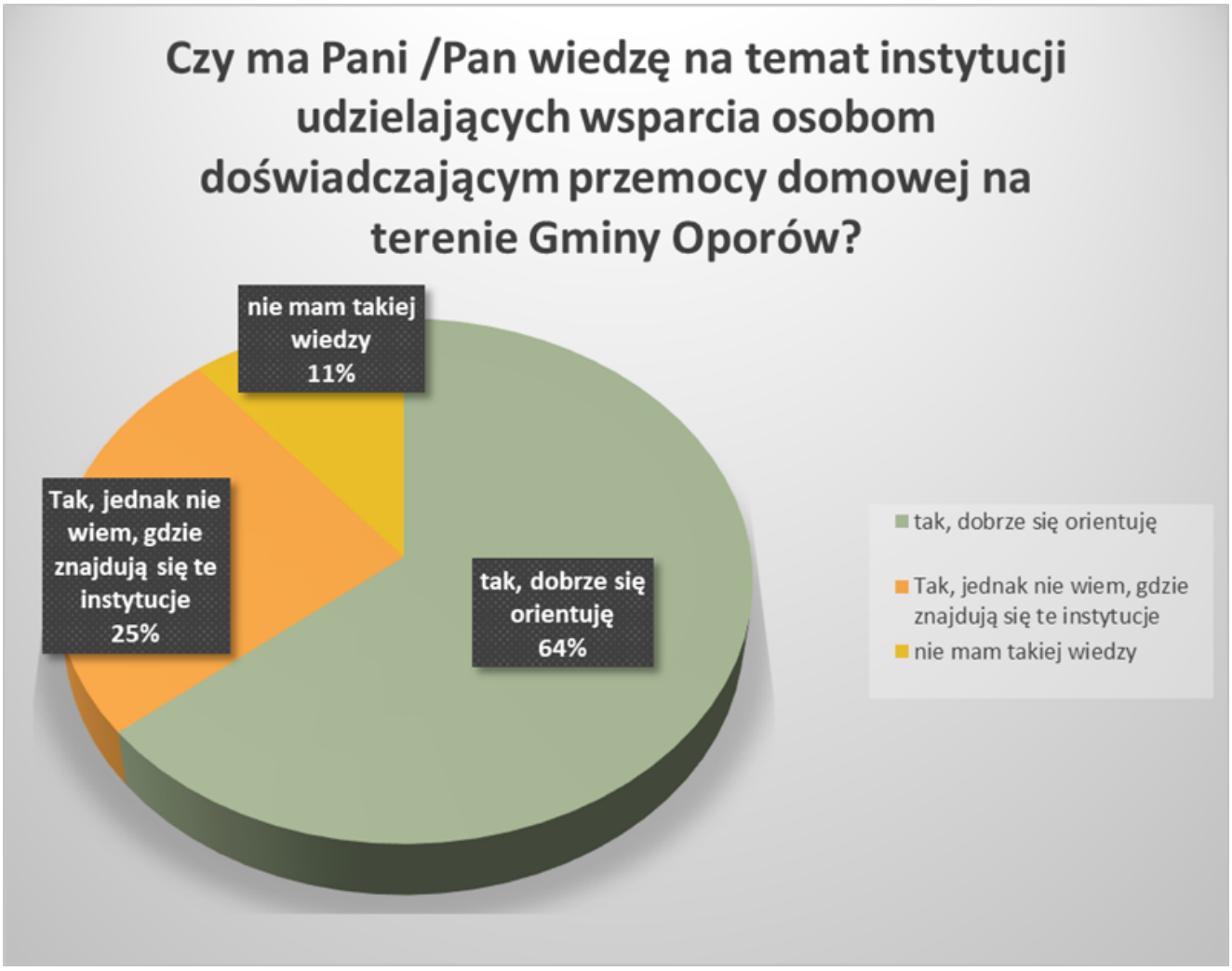
Źródło: badanie ankietowe na terenie Gminy Oporów

Według ankietowanych osoba najczęściej stosującymi przemoc domową są mężczyźni – 51%, kobiety – 30%. Mimo , iż nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazuje, że osobą stosującą przemoc może być osoba pełnoletnia, ankietowani – 9% wskazują, że agresorem w rodzinie są dzieci. W ankiecie pojawiły się również wskazania, że sprawcami przemocy mogą być także inni członkowie z rodzin – 10%.

Źródło: badanie ankietowe na terenie Gminy Oporów

Ponad 29% zapytanych, twierdzi, że najlepiej byłoby izolować od sprawców przemocy, następnie zwiększyć dostępność pomocy psychologicznej, prawnej – 15%, zwiększyć zakres profilaktyki wśród dzieci i młodzieży- 14%. Najmniej osób odpowiedziało, że należałoby poradnictwo i interwencję.

Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 64% dobrze się orientuje, gdzie udzielana jest pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej. 25% ma wiedzę na temat tych instytucji, jednak nie wie, gdzie się znajdują, a pozostałe 11% nie ma wiedzy na ten temat, co jest jasnym sygnałem, że należy zintensyfikować działania informacyjne, edukacyjne.

Reasumując, na terenie Gminy Oporów większa część mieszkańców zna przypadki występowania przemocy domowej lecz nie zna skali występowania przemocy na terenie gminy. Używki i problemy finansowe według ankietowanych stanowią główne źródło występowania zjawiska przemocy domowej a najczęstszymi aktami przemocy są: szarpanie, kopanie, wyzwiska. Większa część sprawców przemocy to mężczyźni. Ankietowani dobrze się orientują, gdzie jest udzielane wsparcie osobom doświadczającym przemocy domowej na terenie Gminy Oporów.

2.5.Analiza SWOT

W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Oporów

Mocne strony	Słabe strony

-Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, -funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, -działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, -wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, -wykwalifikowani pracownicy OPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, stale podnoszący swoje kwalifikacje, -Dobry przepływ informacji pomiędzy instytucjami działającymi w systemie umożliwiającym szybkie działania interdyscyplinarne. -Upowszechnianie wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz dzieci i młodzieży wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	-Przemoc, która jest silnie zakorzeniona w obyczajowości, utrwalona i podtrzymywana przez stereotypy, -Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy na terenie gminy Oporów. -Brak organizacji pozarządowych na terenie gminy Oporów wspierających osoby i rodziny doświadczających przemocy. -Bardzo niewielkie zainteresowanie programem korekcyjno-edukacyjnym ze strony osób stosujących przemoc w rodzinie. -Zbyt mała liczba spraw związanych z przemocą trafiających do Sądu oraz długi okres oczekiwania na wydanie wyroku. -Niepełna diagnoza problemu przemocy w rodzinie z uwzględnieniem przemocy wobec dzieci i młodzieży. -Brak oferty długoterminowej kompleksowej terapii i pomocy
Szanse	**Zagrożenia**
-zmiany prawne wpływające na skuteczniejsze formy udzielania pomocy osobom zagrożonym przemocą domową, -zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, -możliwość realizowania programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, a przy tym poszerzenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, -możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	-niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym, -istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy domowej, -brak reakcji społeczeństwa na występującą przemoc domową, -niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, -możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, -uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej, -niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzi

3. **Prezentacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030**

3.1. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Oporów na lata 2025-2030

Adresatami programu będą wszyscy mieszkańcy Gminy Oporów, w tym:

dzieci i młodzież,

• osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,

• osoby doznające przemocy domowej,

• świadkowie przemocy domowej

• osoby stosujące przemoc domową,

• służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy domowej.

3.2 Cel główny i cele szczegółowe Gminnego programu przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Oporów na lata 2025-2023

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

Ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Oporów poprzez skuteczne oddziaływanie na osoby sprawujące przemoc domową, pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie maja charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2025-2030 bądź, jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

Cel 1 : Wsparcie osób doznających i/lub zagrożonych przemocą domową	
Rodzaje działań	·działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Oporów oraz grup diagnostyczno-pomocowych, ·realizacja procedury Niebieskiej Karty przez uprawnione do tego podmioty, instytucje ·stworzenie warunków do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej (odseparowanie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc), ·udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, które pozostają w miejscu zamieszkania ·zapewnienie poradnictwa specjalistycznego osobom doznającym przemocy domowej, konsultacji psychologicznych lub terapeutycznych, prawnych, ·zapewnienie intensywnej opieki psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży doznającym przemocy domowej ·Objęcie pomocą socjalną osoby doznające przemocy domowej w zależności od potrzeb, ·zapewnienie ochrony dzieciom doświadczającym przemocy domowej, których bezpieczeństwo jest zagrożone
Wskaźniki	· liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, · liczba grup diagnostycznopomocowych, · liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, · liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty, · liczba wszczętych procedur, liczba zakończonych procedur, · liczba przypadków odstąpienia od dalszych działań w związku z brakiem zasadności, ·liczba wydanych przez policję zakazów zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, zakazów kontaktowania się z nią, zakazów wstępu na teren określonej placówki, ·liczba dzieci i młodzieży, objętej pomocą psychologicznopedagogiczną w szkołach i innych instytucjach na terenie gminy w powodu przemocy domowej, ·liczba osób i rodzin objętych różnymi formami wsparcia finansowego i rzeczowego, ·liczba osób objętych pracą socjalną, pomocą specjalistyczną, ·liczba interwencji z art. 12a Ustawy, ·liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej, ·liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych, ·liczba kierowanych wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny ·liczba osób korzystająca ze specjalistycznych porad, ·liczba monitoringów prowadzonych po zakończeniu procedury,
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny w Oporowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie, Komisariat Policji w Żychlinie, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjno-informacyjny, Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie
Termin realizacji	2025-2030

Cel 2: Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące i/lub podejrzane o przemoc domową	
Rodzaje działań	·zapewnienie poradnictwa osobom stosującym przemoc domową, informowanie ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy, możliwościach uzyskania wsparcia, zarówno psychologicznego, terapeutycznego (w zakresie uzależnień), ·motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych, monitorowanie efektów uczestnictwa w programach przez służby, instytucje,
Wskaźniki	·liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc ·liczba osób stosujących przemoc, objętych pomocą terapeutyczną, psychologiczną, ·liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych na leczenie alkoholowe, · liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie i na podstawie orzeczenia Sądu, ·liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach, ·liczba osób, które wzięły udział w programach dla osób stosujących przemoc, · liczba osób ukończyły program,
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie, Zespół Interdyscyplinarny w Oporowie, Komisariat Policji w Żychlinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie, Punkt konsultacyjno-informacyjny
Termin realizacji	2025-2030
Cel 3: Prowadzenie działań profilaktyczno -edukacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej.	
Rodzaje działań	·realizowanie warsztatów, programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach, w obszarze przeciwdziałania powstawaniu przemocy domowej, ·edukowanie rodziców w zakresie radzenia sobie z emocjami swoich dzieci, a także swoimi emocjami wobec dzieci poprzez upowszechnianie metod wychowawczych bez przemocy (organizacja warsztatów kompetencji rodzicielskich, przekazywanie informacji o pomocy instytucjonalnej w tym zakresie w formie wykładów, prelekcji), ·informowanie o zjawisku przemocy, konieczności reagowania w sytuacjach wystąpienia zjawiska (informowania służb o przemocy), sposobach radzenia sobie z problemem, możliwościach uzyskania instytucjonalnej pomocy (broszury, plakaty, ulotki, informatory, upowszechnianie kampanii/ akcji społecznych dot. przemocy, uzależnień itd.,) ·rozpowszechnienie informacji o Zespole Interdyscyplinarnym oraz grupach diagnostycznopomocowych w Gminie Oporów, procedurze Niebieskiej Karty, danych kontaktowych Zespołu, ·Diagnozowanie i analizowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy Oporów
Wskaźniki	·liczba i rodzaje działań przeprowadzonych przez instytucje na terenie gminy dla dzieci i młodzieży związane z profilaktyką przemocy, ·liczba i rodzaje działań przeprowadzonych przez instytucje na terenie gminy dla rodziców dzieci i młodzieży związane z profilaktyką przemocy, ·liczba informatorów, broszur, ulotek, kampanii/akcji społecznych dot. Przemocy, ·liczba i sposoby informowania o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Oporów, ·liczba diagnoz i analiz problemu przemocy domowej,
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie, Zespół Interdyscyplinarny w Oporowie, Komisariat Policji w Żychlinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie, placówki oświatowe, Gminna Biblioteka Publiczna w Oporowie
Termin realizacji	2025-2030
Cel 4 : Podnoszenie jakości i skuteczności i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	
Rodzaje działań	·organizowanie szkoleń dla przedstawicieli instytucji i podmiotów, zajmujących się problemem przemocy, ·udział przedstawicieli instytucji i podmiotów w konferencjach, szkoleniach, dot. problematyki przemocy domowej,

	· organizowanie konferencji, prelekcji na temat przeciwdziałania przemocy domowej, dobrych praktyk, · udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w obowiązkowych szkoleniach, określonych w Ustawie,
Wskaźniki	·liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów, ·liczba osób przeszkolonych, ·liczba zorganizowanych konferencji, prelekcji, ·liczba osób biorących udział w tych działaniach,
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie, Zespół Interdyscyplinarny w Oporowie, Komisariat Policji w Żychlinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie, placówki oświatowe, służba zdrowia, parafie
Termin realizacji	2025-2030

Okres realizacji powyższych zadań obejmuje lata 2025-2030. Wszystkie działania, dotyczące poszczególnych celów powinny być prowadzone równolegle i obejmować wszystkie grupy społeczne oraz muszą być realizowane przez wszystkie podmioty i instytucje, które w toku swojej działalności mają związek z przypadkami występowania przemocy domowej. Wspólna odpowiedzialność za bezpieczeństwo zagrożonych osób i rodzin w naszym otoczeniu i poczucie sprawczości ma skutkować większą efektywnością zarówno profilaktyki, interwencji, jak i wsparcia na dalszym etapie.

3.3. Podmioty instytucjonalne realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Oporów na lata 2025- 2030

Podmiotami biorącymi udział w realizacji działań są instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców. Są to zarówno jednostki ustawowo powołane do podejmowania działań, jak i podmioty partnerskie, które mogą wesprzeć instytucje w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy. Są nimi:

- Urząd Gminy Oporów,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Oporów,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oporowie,
- placówki oświatowe na terenie Gminy Oporów,
- Punkt Konsultacyjno-informacyjny w Oporowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Oporowie,
- placówka służby zdrowia – przychodnia,
- Komisariat Policji w Żychlinie,
- organizacje pozarządowe,
- parafie.

W realizacji działań niezwykle ważna jest współpraca z Sądem Rejonowym w Kutnie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Żychlinie.

3.4 Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Oporów na lata 2025 – 2030

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszych Programie będą pochodzić głównie ze środków własnych Gminy. Możliwe jest także finansowanie z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł. Środki finansowe na 2025r i kolejne lata na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będą corocznie zabezpieczane w Budżecie Gminy Oporów. W 2025r na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego w budżecie Gminy Oporów przeznaczono 500,00 zł.

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana (raz w roku za rok poprzedni).

Monitoring Programu prowadzony będzie poprzez zbieranie i opracowywanie danych, które posłużą do ewaluacji. Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych. Zespół Interdyscyplinarny przedłoży Wójtowi Gminy Oporów corocznie w terminie do dnia 31 marca sprawozdanie z realizacji Programu. Wójt Gminy Oporów do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy Oporów sprawozdanie z realizacji Programu. Wnioski płynące z monitoringu i ewaluacji mają posłużyć zmodyfikowaniu realizowanych działań oraz zaplanowania działań priorytetowych w kolejnym roku.

W trakcie realizacji programu powinny zostać zrealizowane następujące projekty badawcze:

- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Oporów w 2029 roku.

Ewaluacja – jej celem jest oszacowanie stopnia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej powinny opierać się na:

- ocenie wdrażania i zarządzania Programem w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- opracowanie rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez różne metody pomiaru:

-analizę dokumentów;

-badanie ankietowe adresatów Programu, badanie poprzez wywiad grupowy realizatorów Programu

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

-kryterium skuteczności jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu

-kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów

-kryterium trafności – rozumienie jako stopień w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Do pomiaru rezultatów realizowanych działań należy zastosować kartę oceny, która znajduje się poniżej.

KARTA OCENY

CEL/DZIAŁANIE	**WSKAŹNIKI**	**REALIZACJA rok…**	**OCENA JAKOŚCIOWA (opisowa)**	**WNIOSKI /REKOMENDACJE**

Stanowiskiem odpowiedzialnym za koordynację realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy w Gminie Oporów na lata 2025-2030 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oporowie.

4. **Zakończenie**

Pomoc osobom oraz rodzinom, które doznają przemocy domowej jest bardzo długim procesem, dlatego też musi charakteryzować się profesjonalizmem. Mając świadomość, że „pierwszy kontakt" tzw. pomagaczą z osobą potrzebującą wsparcia w poważnym kryzysie jest bardzo ważny i od jego jakości zależy skuteczność i efektywność dalszych działań pomocowych. Należy skupić się więc na permanentnym poszerzaniu kwalifikacji i umiejętności pracowników służb i instytucji, które stykają się z kryzysami w codziennej pracy. Nie można pozwolić sobie w tej relacji na intuicyjne działanie, gdyż może to skutkować szkodą dla osób potrzebujących wsparcia. Program przeciwdziałania przemocy musi skupiać się jednocześnie na wszystkich założonych w nich obszarach i celach, gdyż każdy z nich ma duże znaczenie dla kształtowania właściwych

postaw i zachowań. Należy wdrażać szerokie działania informacyjno-edukacyjne, gdyż od wrażliwości i prawidłowej świadomości społecznej może zależeć bezpieczeństwo, zdrowie, a nawet życie drugiego człowieka. Problem przemocy nie jest wyłącznie problemem danej rodziny, ale problemem społecznym. Im szybciej społeczeństwo zda sobie z tego sprawę, tym większa jest szansa na uniknięcie dramatów w najbliższym otoczeniu. Powyższy dokument ma na celu zapobieganie występowaniu przemocy domowej, a także minimalizację skutków zjawiska już występującego. Mimo, że do realizacji programu wyznaczone są instytucje i organizacje, to w rzeczywistości za skuteczność działań jest odpowiedzialny każdy mieszkaniec Gminy Oporów i to od społeczności lokalnej zależy, czy problem zostanie rzeczywiście dostrzeżony, czy zostanie nadal tajemnicą i dramatem rodzin nim dotkniętych. Każdy z nas jest odpowiedzialny za dobro, bezpieczeństwo drugiego człowieka, szczególnie tego słabszego, krzywdzonego.